



אדר התשע"ג



בס"ד

השיעור מוקדש לעילוי נשמת מנחם אביצור בן יהודה אריה ז"ל

תפקיד הכוהנים במשכן

(לפרשת תצוה) (על פי שיעור של הרב אלחנן סמט)

1. שמות כ"ז כ-כ"א:
וְאֵתָהּ תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שָׁמֶן זֵית זָךְ כֶּתִית לְמָאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד.

בַּאֲהֵל מוֹעֵד מִחוּץ לַפְּרֹכֶת אֲשֶׁר עַל הַעֲדָת יַעֲרֹךְ אֹתוֹ אֶהְרֹן וּבָנָיו מֵעֶרֶב עַד בֹּקֶר לִפְנֵי ה'

חֲקֵת עוֹלָם לְדֹרֹתֶם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
2. שמות כ"ה, ב-ו:
"דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה... שָׁמֶן לְמָאֹר..."

לֹחַ וְהִזָּה עַל מִצַּח אֶהְרֹן וְנִשְׂא אֶהְרֹן אֶת עוֹן הַקֹּדְשִׁים אֲשֶׁר יִקְדִּישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכָל מִתְּנַת קִדְשֵׁיהֶם וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תָּמִיד, לְרִצּוֹן לָהֶם לִפְנֵי ה'.

10. ויקרא כ"ד, א-ט:

א וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. ב. צוֹ אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שָׁמֶן זֵית זָךְ כֶּתִית לְמָאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד. ג. מִחוּץ לַפְּרֹכֶת הַעֲדָת בַּאֲהֵל מוֹעֵד יַעֲרֹךְ אֹתוֹ אֶהְרֹן מֵעֶרֶב עַד-בֹּקֶר לִפְנֵי ה' תָּמִיד חֲקֵת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם. ד. עַל הַמִּנְכָּה הַטְּהֵרָה יַעֲרֹךְ אֶת-הַנְּרוֹת לִפְנֵי ה' תָּמִיד.

ה וְלִקְחָתָּ סֹלֶת וְאִפִּיתָ אֹתָהּ שְׁתִּים עֲשָׂרָה חֲלוֹת שְׁנֵי עֲשָׂרִים יְהִיָּה הַחֲלָה הָאֲחָת. ו. וְשָׂמְתָּ אוֹתָם שְׁתִּים מֵעֲרֹכוֹת שֶׁשׁ הַמְּעֲרֹכֹת עַל הַשְּׁלַחֵן הַטְּהוֹר לִפְנֵי ה' ז וְנִתְּתָ עַל-הַמְּעֲרֹכֹת לְבִנְהָ זָפָה וְהִיתָה לְלֶחֶם לְאִזְכָּרָה אֲשֶׁה לָהּ ח בְּיוֹם הַשַּׁבָּת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת יַעֲרֹכְנָה לִפְנֵי ה' תָּמִיד מֵאֵת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם. ט. וְהִיתָה לְאֶהְרֹן וּלְבָנָיו וְאָכְלָהּ בְּמִקּוֹם קֹדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא לֹא מֵאִשֵּׁי ה' חֶק-עוֹלָם.

11. בארבעה מקומות בספר שמות בא ציווי על הקדשת הכהנים לעבודתם, ואלו הם:

א. כ"ח, א-ב ופסוק מא שם – במסגרתו של פרק כ"ח, המצווה על עשיית בגדי הכהונה.

ב. כ"ט, א-לז – הציווי על שבעת ימי המילואים.

ג. ל', ל – בתוך הציווי על עשיית שמן המשחה ועל השימוש שיש לעשות בו.

ד. מ', יב-טו – במסגרת הציווי על משה להקים את המשכן.

וְאֵתָהּ תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שָׁמֶן זֵית זָךְ כֶּתִית לְמָאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד.

בַּאֲהֵל מוֹעֵד מִחוּץ לַפְּרֹכֶת אֲשֶׁר עַל הַעֲדָת יַעֲרֹךְ אֹתוֹ אֶהְרֹן וּבָנָיו מֵעֶרֶב עַד בֹּקֶר לִפְנֵי ה' חֲקֵת עוֹלָם לְדֹרֹתֶם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

2. שמות כ"ה, ב-ו:

"דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה... שָׁמֶן לְמָאֹר..."

3. שמות כ"ו, לה:

"וְשָׂמְתָּ אֶת הַשְּׁלַחֵן מִחוּץ לַפְּרֹכֶת וְאֵת הַמִּנְכָּה נִכַּח הַשְּׁלַחֵן עַל צִלְע הַמִּשְׁכָּן תִּימְנָה"

4. שמות כ"ה, לו:

"וְהַעֲלָה אֶת נִרְתִּיָּהּ וְהֵאִיר עַל עֶבֶר פְּנִיָּה"

5. שמות ל' ז-ח:

וְהַקְטִיר עָלָיו אֶהְרֹן קִטְרֹת סַמִּים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר, בְּהִיטִיבוֹ אֶת הַנֵּרֹת יִקְטִירָנָה. וּבְהַעֲלֹת אֶהְרֹן אֶת הַנֵּרֹת בֵּין הָעֲרֹבִים יִקְטִירָנָה קִטְרֹת תָּמִיד לִפְנֵי ה' לְדֹרֹתֵיכֶם.

6. שמות כ"ח מא:

"וְהִלַּבְשָׁתָּ אֹתָם אֶת אֶהְרֹן אַחִיךָ וְאֶת בָּנָיו אִתּוֹ, וּמִשְׁחָתָּ אֹתָם, וּמִלֵּאתָ אֹת יָדָם וְקִדְשָׁתָּ אֹתָם וְכִהְנוּ לִי".

7. שמות כ"ח ט, י"ב:

ט וְלִקְחָתָּ אֶת שְׁתֵּי אַבְנֵי שֹׁהַם וּפְתַחְתָּ עֲלֵיהֶם שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

יב וְשָׂמְתָּ אֶת שְׁתֵּי הָאַבְנִים עַל כְּתֹפֶת הָאֶפֶד אַבְנֵי זָכָרָן לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִשְׂא אֶהְרֹן אֶת שְׁמוֹתָם לִפְנֵי ה' עַל שְׁתֵּי כְּתָפָיו לְזָכָרָן.

8. שמות כ"ח כ"א, כ"ט-ל

כא וְהָאַבְנִים תִּהְיֶינָן עַל שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁתִּים עֲשָׂרָה עַל שְׁמֹתָם...

כט וְנִשְׂא אֶהְרֹן אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט עַל לְבָבוֹ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ, לְזָכָרָן לִפְנֵי ה' תָּמִיד.

ל וְנִתְּתָ אֶל חֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט אֶת הָאוּרִים וְאֵת הַתְּמִים

12. שמות מ' י"ב-ט"ו:

יב והקרבת את-אהרן ואת-בניו אל-פתח אהל מועד ורחצת אתם במים. יג והלבשת את-אהרן את בגדי הקדש ומשחת אתו וקדשת אתו וכהן לי. יד ואת-בניו תקריב והלבשת אתם כתנת. טו ומשחת אתם כאשר משחת את-אביהם וכהנו לי והיתה להית להם משחתם לכהנת עולם לדרתם.

13. שמות כ"ט, א-ט וכ"א.

א וזה הדבר אשר-תעשה להם לקדש אתם לכהן לי לקח פר אחד בן-בקר ואילם שנים תמימים. ב ולחם מצות וחלת מצת בלולת בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן סלת חטים תעשה אתם. ג ונתת אותם על-סל אחד והקרבת אתם בסל ואת-הפר ואת שני האילם. ד ואת-אהרן ואת-בניו תקריב אל-פתח אהל מועד ורחצת אתם במים. ה ולקחת את-הבגדים והלבשת את-אהרן את-הכתנת ואת מעיל האפד ואת-האפד ואת-החשן ואפדת לו בחשב האפד. ו ושמת המצנפת על-ראשו ונתת את-נזר הקדש על-המצנפת. ז ולקחת את-שמן המשחה ויצקת על-ראשו ומשחת אתו. ח ואת-בניו תקריב והלבשתם כתנת. ט וחגרת אתם אבנט אהרן ובניו וחבשת להם מגבעת והיתה להם כהנה לחקת עולם ומלאת יד-אהרן ויד-בניו. ... כא ולקחת מן-הדם אשר על-המוזבח ומשמן המשחה והזית על-אהרן ועל-בגדיו ועל-בניו ועל-בגדי בניו אתו וקדש הוא ובגדיו ובניו ובגדי בניו אתו.

14 ויקרא ט"ז, כא:

"וסמך אהרן את שתי ידו על ראש השעיר החי, והתנדוה עליו את כל עונות בני ישראל ואת כל פשעיהם לכל חטאתם..."

15. במשנה במסכת יומא (פ"א מ"ה):

"אומרים לו: אישי כהן גדול, אנו שלוחי בית דין, ואתה שלוחנו ושליח בית דין. משביעין אנו עליך... שלא תשנה דבר מכל מה שאמרנו לך"

16. במסכת נדרים לה ע"ב:

הני כהני – שלוחי דידן הוו, או שלוחי דשמיא? (תרגום: כהנים אלו – שלוחים שלנו הם, או שלוחי שמים?)

17. במסכת יומא יט ע"א:

אמר רב הונא בריה דרב יהושע: הני כהני – שלוחי דרחמנא נינהו. דאי אמרת שלוחי דידן נינהו, מי איכא מידי דאנן לא מצינן למעבד ושלוחי דידן מצו עבדי?! (-) תרגום לעברית: כהנים אלו – שלוחי ה' הם. שאם אומר אתה שהם שלוחים שלנו, האם יש דבר שאנו איננו יכולים לעשותו, ושלוחינו יכולים לעשותו?!